Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ
про результати відвідування Любомльського районного суду Волинської області
15.05.2026

Луцьк, 2026

І.ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19[1], 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 15.05.2026 групою НПМ здійснено відвідування Любомльського районного суду Волинської області (далі – суд, установа).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Литвинчук Ірина Миколаївна, керівник групи НПМ, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Щесюк Оксана Вікторівна, регіональний координатор взаємодії з громадськістю Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Відвідування проводилось у присутності керівника апарату суду, Лецюк Наталії Миколаївни.

Загальна інформація.

Суд розташований за адресою: вул. Франка, 1, м. Любомль, Волинська область, 44301.

На час відвідування працювали три судді, дві посади суддів є вакантними.

У ході відвідування суду представникам групи НПМ надано можливість безперешкодного доступу до усіх приміщень будівлі суду (фото 1).

У будівлі суду розташовано один вхід/вихід. У двоповерховій споруді установи на першому поверсі облаштовано приміщення для розміщення особового складу судової охорони, санвузол. При вході до будівлі наявна вивіска із зазначенням повної назви суду. Будівля адаптована з урахуванням доступності для осіб з інвалідністю, центральний вхід обладнано кнопкою виклику персоналу, наявні інформаційні таблички продубльовано шрифтом Брайля для орієнтації людей із вадами зору, шлях виділено контрастними кольорами, які полегшують орієнтацію людям з обмеженими можливостями руху та вадами зору (фото 2).

Зовні будівлі установи та в приміщеннях суду встановлено 5 камер відеоспостереження, наявні попередження про відеозйомку.

Охорона установи, пропускний режим та реєстрація пропуску осіб до приміщень суду здійснюються працівниками Територіального управління Служби судової охорони у Волинській області.

У холі наявні інформаційні стенди з інформацією для осіб, які прибули до суду, зокрема, номери телефонів гарячих ліній центрів надання безоплатної правничої допомоги, Уповноваженого Верховної Ради України, правами та обов’язками учасників судових процесів (фото 3).

На другому поверсі установи розташовано два зали для проведення судових засідань: для розгляду цивільних справ та для розгляду кримінальних справ (фото 4).

Окрім того, зали судових засідань технічно обладнані системою відеоконференцзв'язку, що дозволяє проводити засідання в режимі відеоконференції. Вікна залів судових засідань для розгляду кримінальних справ оснащені ґратами, що забезпечує додаткову безпеку.

Для заїзду спеціального автотранспорту варти та посадки (висадки) обвинувачених, підсудних, засуджених використовується загальний в'їзд. Конвоювання до зали судового засідання з розгляду кримінальних справ здійснюється загальним коридором.

Кількість заявок на конвоювання обвинувачених, підсудних, засуджених у 2025 році становила 9, у 2026 – 1.

В суді наявні 3 аптечки, у яких містяться ліки необхідні для надання домедичної допомоги з актуальним строком придатності.

Приміщення суду обладнано автоматичною пожежною сигналізацією, наявні переносні вогнегасники.

Укриття знаходиться на відстані 100 метрів у сусідньому приміщенні Любомльської міської ради, про що судом 28.04.2025 укладено договір про спільне використання приміщення.

Упродовж поточного року до Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини звернення щодо неналежного поводження із обвинуваченими, підсудними, засудженими під час їх перебування у приміщеннях зазначеної установи не надходили.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування групи НПМ здійснено 15.05.2024, за результатами якого виявлено порушення прав:

на рівний доступ до правосуддя;

на доступ до публічної інформації;

осіб на гідні умови тримання;

на життя та безпеку.

За результатами попереднього відвідування НПМ вносились наступні рекомендації:

Любомльському районному суду Волинської області:

укласти договори із установами та організаціями, які мають укриття, з метою розміщення на час повітряних тривог працівників суду та учасників процесу;

виготовити та розмістити в суді на видних місцях вказівні знаки про місцезнаходження вогнегасників та про ведення відеозйомки;

розмістити вогнегасники відповідно до вимог п.6 Правил експлуатації та типових норм належності вогнегасників, затверджених Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 15.01.2018 № 25, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 23 лютого 2018 р. за № 225/31677.

Вказані рекомендації виконано.

ІІ. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права не бути підданим катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню.

У порушення вимог пунктів 6.5.1 Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди», затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 17.05.2010 № 175 (далі – ДБН), а також пунктів 9, 10 Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах підсудних (засуджених) за вимогою судів, затвердженої спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з Генеральної розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, прокуратури України від 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68
(далі – Інструкція), у приміщенні суду не обладнано камери для обвинувачених (підсудних), засуджених, а також приміщення для розміщення особового складу варти. У результаті цього особи, які перебувають під вартою, фактично утримуються у спеціальному автомобілі, що не передбачено чинним законодавством і не відповідає встановленим вимогам.

Порушення права на життя.

2. У порушення вимог пункту 7.1.9 ДБН та пункту 13 Інструкції, в приміщені суду відсутній ізольований маршрут конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених від камери до зали судових засідань для розгляду кримінальних справ, у зв’язку з чим, обвинувачені, підсудні (засуджені) конвоюються доступними для третіх осіб коридорами.

3. У порушення пункту 5.11 ДБН та пункту 14 Інструкції, не обладнано бокс для заїзду спеціального автотранспорту варти та посадки (висадки) обвинувачених (підсудних), засуджених або огороджену стоянку для спеціального автотранспорту варти біля зовнішнього спеціального входу.

4. У порушення вимог пункту 6.5.2 ДБН, в суді відсутній спеціальний санвузол для обвинувачених, підсудних (засуджених). За інформацією керівництва суду у разі потреби таких осіб конвоюють до загального санітарного приміщення суду.

Порушення права на професійну правничу допомогу.

5. У порушення статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, статті 59 Конституції України, вимог пункту 6.5.2 ДБН приміщення суду не обладнано кімнатою для роботи адвоката з обвинуваченими, підсудними (засудженими), що унеможливлює реалізацію їх права на захист. Окрім цього, зазначене порушення може стати причиною чергових звернень до Європейського суду з прав людини і виплатою Україною значних сум коштів в якості компенсації.

У справі «Фірстов проти Росії» (скарга № 67312/12) Європейський суд з прав людини констатував, що хоч підсудний і міг спілкуватися зі своїм

захисником через загородження у залі суду, у тому числі під час перерв, які оголошувалися для цієї мети суддею за клопотанням заявника, не було доведено, що такі консультації носять конфіденційний характер у зв'язку з присутністю конвою у межах досяжності слуху. Таким чином, ЄСПЛ засвідчив порушення статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Отже, проведення зустрічі адвоката із утримуваними особами у приватному порядку є необхідним для їх захисту від неналежного поводження.

Порушення права осіб на рівний доступ до правосуддя.

У порушення вимог п. 11.5 ДБН 2.2- 40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд» (надалі - ДБН 2.2- 40:2018) санітарний вузол у будівлі суду не пристосований для користування особами вказаних категорій через відсутність поручнів та інших пристосувань необхідних для осіб, що пересуваються на кріслі колісному або милицях.

У порушення п. 6.3.3 ДБН 2.2- 40:2018 доступ маломобільним групам населення та підсудним (засудженим), що пересуваються на кріслах колісних до залів судових засідань та інших приміщень суду на другий поверх є фактично неможливим через відсутність ліфту або іншого підйомного механізму (фото 5, 6)

ІІІ. РЕКОМЕНДАЦІЇ.

Територіальному управлінню Державної судової адміністрації України у Волинській області:

Вжити дієвих заходів щодо запобігання та недопущення у подальшому порушень, що призводять або можуть призводити до порушень прав людини.

Любомльському районному суду Волинської області відповідно до їх компетенції:

проаналізувати виявлені порушення у діяльності установи та розробити відповідний план заходів щодо їх усунення та попередження в подальшому;

обладнати бокс для заїзду спеціального конвойного автомобіля або огороджену стоянку для спеціального автотранспорту варти;

забезпечити ізольований маршрут конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених від камери до зали судових засідань;

облаштувати у суді кімнату для роботи адвоката з підсудними (засудженими);

обладнати суд приміщенням для конвою, забезпечити кількість камер для підсудних (засуджених) та санітарний вузол;

забезпечити доступ маломобільним групам населення та підсудним (засудженим), що пересуваються на кріслах колісних до залів судових засідань та інших приміщень суду на другий поверх установи.

До звіту додаються фотозвіти на 1 аркуші.

Керівник групи НПМ:

Головний спеціаліст
Відділу сприяння
роботі регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України з прав людини **Ірина ЛИТВИНЧУК**

Фотоматеріали

Фото 1

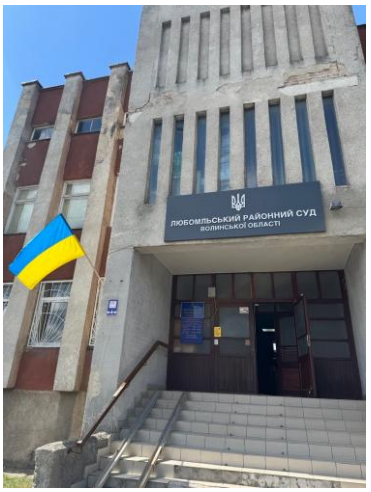

Фото 2

Фото 3

Фото 4

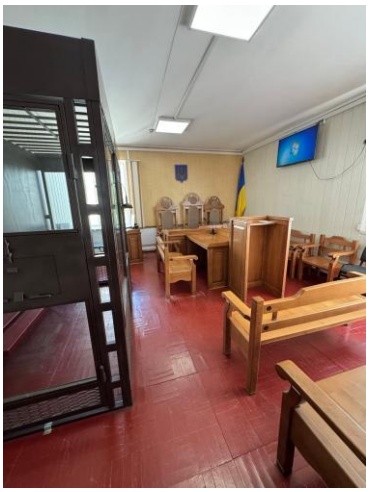

Фото 5

Фото 6

